

PINOCCHIO

Carlo Collodi, pe numele său adevărat Carlo Lorenzini, se naște în 1826, la Florența, și își ia pseudonimul literar Collodi după satul bunicilor, unde și-a petrecut o bună parte din copilărie. După începerea studiilor la seminarul teologic din Colle Val d'Elsa, viitorul autor hotărăște că nu vrea să se facă preot și își continuă educația la Istituto Padri Scolopi din Florența. În 1844 începe să lucreze la librăria Piatti, unde își face ucenicia pe lângă Giuseppe Aiazzi, pasionat colecționar de manuscrise. După ce luptă în primul război italian pentru cauza unificării țării, Carlo Lorenzini înființează, în 1853, ziarul satiric *Il Lampione*, cenzurat de Marele Duce al Toscanei. Revine anul următor cu o nouă publicație, *Lo Scaramuccia* („Controversa“), în care începe să-și publice primele încercări literare. Debutază în 1856 cu piesa *Gli amici di casa* și cu volumul parodic *Un romanzo in vapore*. Prima carte care-i aduce recunoaștere este *Il signor Alberi ha ragione!* (1860), semnată cu pseudonimul Carlo Collodi. Cu timpul, fiind tot mai dezamăgit de viața politică a țării, pe care o amendează în diverse publicații, Collodi se dedică literaturii pentru copii. În 1880 începe să publice în foileton *Storia di un burattino* (*Povestea unei păpuși de lemn*), carte care i-a adus celebritatea, ajungând să fie cunoscută în toată lumea sub titlul *Pinocchio*. Carlo Collodi s-a stins din viață la Florența, la 26 octombrie 1890.

CARLO COLLODI
PINOCCHIO

POVESTEA UNEI PĂPUȘI
DE LEMN

Traducere din italiană
de Dumitru D. Panaitescu

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

Redactor: Iustina Croitoru
Prezentarea grafică, ilustrațiile
și coperta: Andreea Dobreci
Corector: Georgeta-Anca Ionescu

Tipărit la Artprint

© HUMANITAS, 2022

Lucrare apărută cu acordul COPYRO – Societate
de gestiune colectivă a Drepturilor de Autor.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Collodi, Carlo

Pinocchio: povestea unei păpuși de lemn / Carlo Collodi;
trad. din italiană de Dumitru D. Panaitescu. –

București: Humanitas, 2022

ISBN 978-973-50-7684-9

I. Panaitescu, Dumitru D. (trad.)

821.131.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0723.684.194

CAPITOLUL I

CUM S-A FĂCUT CĂ MEȘTERUL CILIEGIA, TÂMPALARUL, A GĂSIT O BUCATĂ DE LEMN, CARE PLÂNGEA ȘI RÂDEA CA UN COPIL

A fost odată...

— Un regel! vor spune micuții mei cititori.

Nu, copii, vă înșelați. A fost odată o bucată de lemn, care însă nu era un lemn de preț, ci o bucată simplă, obișnuită, dintre acelea care se pun iarna în sobe și în vetre, ca să aprindă focurile și să încălzească odăile.

Nu știu cum s-a făcut, dar lucrurile s-au petrecut așa: într-o bună zi, bucata aceasta de lemn a nimerit în atelierul unui tâmplar bătrân, care se numea meșterul Antonio, dar căruia toți îi spuneau meșterul Ciliegia¹, din pricina nasului său ascuțit, care era tot timpul lucios și vinețiu ca o cireașă coaptă.

Îndată ce văzu bucata de lemn, meșterul Ciliegia se bucură mult, își frecă mâinile de mulțumire și mormăi cu jumătate de glas:

1. Cireașă, în italiană.

— Lemnul acesta a venit cum nu se poate mai bine; vreau să fac din el un picior de măsuță.

Zis și făcut; luă o secure ascuțită, de despicat lemnele, ca să-l cojească și să-l cioplească mai repede; dar, când se pregătea să dea prima lovitură de secure, rămase cu mâna în aer, fiindcă auzise o voce subțirică-subțirică, ce se tot ruga:

— Nu mă lovi așa de tare!

Închipuiți-vă cât de mirat a rămas bătrânelul acela cumsecade, care era meșterul Ciliegia!

Își roti ochii speriați prin cameră, ca să vadă de unde ieșise vocea aceea subțirică, dar nu văzu pe nimeni. Privi sub bancă, dar nu zări pe nimeni; privi într-un dulap, care era închis de multă vreme, și nu zări, de asemenea, pe nimeni; își aruncă ochii în coșul cu talaș și cu rume-guș, dar nu era nimeni; deschise ușa atelierului, ca să privească în stradă, și tot nu zări pe nimeni. Cine să fi fost oare?...

— Am înțeles, spuse într-un târziu, râzând și scărpinându-și peruca, se vede că mi s-a părut numai că aud un glas necunoscut. Ia să mă apuc din nou de lucru.

Și luă din nou securea în mână și izbi cu putere bucata de lemn.

— Vai, mă doare! se văicări același glăscior.

De astă dată, meșterul Ciliegia rămase uluit, cu ochii ieșiți din orbite de spaimă, cu gura larg deschisă și cu limba atârându-i până la bărbie, asemenea unui cap grotesc sculptat pe o fântână.

Abia își veni în fire și începu să spună, tremurând și bâlbâindu-se de spaimă:

— De unde o fi venind glăsciorul acela care se tot va-ită...? Și apoi, aici nu-i nici țipenie de om. Nu cumva, din întâmplare, bucata asta de lemn s-o fi obișnuit să plângă

și să se vaite ca un copil? Dar nu-mi vine să cred așa ceva. Lemnul acesta, după cum se vede, este bun de aprins focul în vatră și, dacă-l arunci în foc, poți să fierbi o oală de fasole... Atunci, cine-o fi? S-o fi ascuns oare cineva aici, înăuntru? Dacă ar fi așa, cu atât mai rău pentru el. Acum îi vin eu de hac.

După ce termină de vorbit, apucă cu amândouă mâinile bucata de lemn și încep să izbească fără milă de pereții camerei.

Apoi continuă să asculte atent dacă se mai auzea glăsciorul acela plângăreț. Așteptă două minute și nu auzi nimic: cinci minute și iar nimic; zece minute și tot nimic.

— Am înțeles, spuse atunci încercând să râdă și smulgându-și peruca, se vede că numai eu singur am auzit glăsciorul acela care se tot vaită. Să ne apucăm din nou de lucru.

Și, fiindcă îl cuprinsese o mare frică, încep să cânte încetșor, ca să mai capete puțin curaj.

Până una-alta, lăsa la o parte securea și apucă rindeaua ca să netezească și să lustruiască bucata de lemn; dar, în vreme ce trăgea cu rindeaua în susul și în josul lemnului, auzi același glăscior, care-i spunea râzând:

— Termină odată, nu mai pot să îndur gădilăturile tale!

De astă dată, bietul meșter Ciliogia căzu ca trăsniț. Când deschise ochii, era întins pe pământ.

Culoarea feței i se schimbă, ba chiar și vârful nasului, care, din vinețiu cum era aproape întotdeauna, devenise din pricina fricii albăstriu.

CAPITOLUL II

**MEȘTERUL CILIEGIA ÎI DĂRUIEȘTE BUCATA
DE LEMN PRIETENULUI SĂU, GEPPETTO,
IAR ACESTA O IA SĂ FACĂ DIN EA O PĂPUȘĂ
MIRACULOASĂ, CARE SĂ ȘTIE SĂ DANSEZE,
SĂ MÂNUIASCĂ SPADA ȘI SĂ FACĂ
SALTURI MORTALE**

În clipa aceea, se auzi o bătaie în ușă.

— Intră, spuse tâmplarul, fără să aibă puterea de a se ridica în picioare.

Atunci intră în atelier un bătrânel foarte vioi, care se numea Geppetto, dar pe care copiii din apropiere, când voiau să-l scoată din sărite, îl strigau Mămăliguță, din pricină că peruca lui cea galbenă aducea tare mult cu mămăliga de porumb.

Geppetto era foarte supărăcios. Vai de cei care-l porecleau Mămăliguță! Devenea imediat o fiară și nu mai era chip să-l domolești.

— Bună ziua, meștere Antonio, spuse Geppetto. Ce faci acolo, pe jos?

— Predau furnicilor tabla înmulțirii.
— Noroc! Succes!
— Ce te-a adus la mine, cumetre Geppetto?
— Picioarele! Știi ceva, meștere Antonio, am venit la dumneata ca să-ți cer o mână de ajutor.

— Sunt gata să te servesc, răspunse tâmplarul, ridicându-se în genunchi.

— Azi-dimineață mi-a trecut prin cap o idee.

— S-o auzim.

— M-am gândit să te rog să-mi faci o păpușă frumoasă, de lemn; dar să fie o păpușă miraculoasă, care să știe să danseze, să mânuiască spada și să facă salturi mortale. Cu păpușa asta vreau să colind lumea, ca să-mi agonisesc un codru de pâine și un pahar cu vin: cum îți pare ideea mea?

— Bravo, Mămăliguță! strigă vocea cunoscută, care nu se știa de unde vine.

Auzind că i se spune Mămăliguță, cumătrul Geppetto se făcu roșu de supărare ca un ardei și, întorcându-se spre tâmplar, îi strigă furios:

— De ce mă insultă?

— Cine te insultă?

— Mi-ai spus Mămăliguță!

— Dar nu te-am strigat eu.

— Mai lipsește puțin ca să susții că eu singur m-am poreclit așa. Eu susțin că tu ai vorbit!

— Ba nu!

— Ba da!

— Ba nu!

— Ba da!

Și, aprinzându-se tot mai mult, trecură de la vorbe la fapte și se păruiră între ei, se zgâriară, se mușcară și se ocărâră bine.

Când terminară lupta, meșterul Antonio văzu că ține în mână peruca cea galbenă a lui Geppetto, iar Geppetto își dădu seama că are în gură peruca cea argintie a tâmplarului.

— Dă-mi peruca! spuse meșterul Antonio.

— Dă-mi-o și tu pe-a mea și să facem pace!

Cei doi bătrânei, după ce-și recăpătară propria perucă, își strânseseră mâinile și se legară cu jurământ să rămână buni prieteni toată viața.

— Deci, cumetre Geppetto, spuse tâmplarul, în semn de împăciuire deplină, ce lucru vrei să-ți dăruiesc?

— Aș vrea să-mi dai o bucată de lemn, ca să-mi fac o păpușă din ea; vrei să-mi dai ce ți-am cerut?

Foarte mulțumit, meșterul Antonio se duse să ia de sub bancul de lucru bucata de lemn care-i pricinuisese atâtea spaime. Dar, când fu gata să i-o înmâneze prietenului său, bucata de lemn făcu o mișcare bruscă, îi lunecă puternic din mână și se izbi de fluierile picioarelor bietului Geppetto.

— Hi, meștere Antonio, așa îmi dai ce ți-am cerut? Aproape că mi-ai rupt piciorul.

— Îți jur că nu sunt eu de vină!

— Nu care cumva, tot eu oi fi vinovatul?

— De vină este numai lemnul acesta.

— Știu că lemnul este vinovatul, dar dumneata m-ai izbit peste picioare.

— Nu te-am lovit eu!

— Mincinosule!

— Geppetto, nu mă insulta; dacă nu mă asculți, o să-ți spun în continuare Mămăliguță!...

— Măgarule!

— Mămăliguță!

— Măgarule!

- Mămăliguță!
- Maimuțoi urât!
- Mămăliguță!

Auzindu-se chemat „Mămăliguță“ pentru a treia oară la rând, Geppetto se înfurie tare, se năpusti asupra tâmplarului și se bătură vreme îndelungată.

După ce încăierarea se sfârși, meșterul Antonio își descoperi două proaspete zgârieturi pe nas, iar celălalt adversar, doi nasturi mai puțin la pieptar. După ce-și aranjară în felul acesta socotelile dintre ei, cei doi își strânsesă mâna promițându-și să rămână toată viața buni prieteni.

Până una-alta, Geppetto înșfăcă bucata aceea minunată de lemn, îi mulțumi meșterului Antonio și se întoarse acasă șchiopătând.

CUPRINS

- I. Cum s-a făcut că meșterul Ciliegia, tâmplarul, a găsit o bucată de lemn, care plângea și râdea ca un copil . 5
- II. Meșterul Ciliegia îi dăruiește bucata de lemn prietenului său, Geppetto, iar acesta o ia să facă din ea o păpușă miraculoasă, care să știe să danseze, să mânuiască spada și să facă salturi mortale. 8
- III. Întors acasă, Geppetto începe pe loc să-și modeleze păpușa și o botează Pinocchio. Primele năzdrăvănii ale păpușii de lemn. 12
- IV. Povestea lui Pinocchio și a Greierului-vorbitor, în care se vede cum copiii răi se plictisesc să tot fie dojeniți de cei care știu mai multe decât ei. 17
- V. Pinocchio este înfometat și caută ouă ca să-și facă omletă, dar, când îi este lumea mai dragă, omleta zboară pe fereastră 20
- VI. Pinocchio adoarme cu picioarele pe sobița cu jărat și, dimineața următoare, se scoală cu picioarele arse în întregime 23
- VII. Geppetto se întoarce acasă și-i dă păpușii de lemn să mănânce ceea ce sărmanul de el adusese pentru sine. 25
- VIII. Geppetto repară picioarele lui Pinocchio și-și vinde propria pelerină ca să-i cumpere păpușii de lemn un abecedar 29
- IX. Pinocchio vinde abecedarul ca să se poată duce la teatrul de păpuși. 32

- X. Marionetele îl recunosc pe fratele lor Pinocchio și-i fac o primire triumfală; dar când toate mergeau bine apare păpușarul Mangiafuoco și Pinocchio este în primejdie să sfârșească rău. 35
- XI. Mangiafuoco strănută și-l iartă pe Pinocchio, care, după aceea, îl salvează de la moarte pe prietenul său, Arlecchino 38
- XII. Păpușarul Mangiafuoco îi dăruiește lui Pinocchio cinci monede de aur ca să le ducă tatălui său, Geppetto, dar Pinocchio, pe de altă parte, se lasă tras pe sfoară de Vulpe și de Motan și pleacă cu aceștia. 42
- XIII. Hanul „La Racul Roșu“. 47
- XIV. Pinocchio, care n-a ascultat sfaturile cele bune ale Greierului-vorbitor, se întâlnește cu tâlharii . . . 51
- XV. Tâlharii îl urmăresc pe Pinocchio și, după ce-l ajung, îl spânzură de ramura Stejarului cel Mare. 55
- XVI. Copila cea frumoasă cu părul negru-albăstrui cere să i se aducă păpușa de lemn, o așază în pat și cheamă trei doctori ca să afle dacă este vie sau moartă 59
- XVII. Pinocchio mănâncă zahărul, dar nu vrea să ia doctoria decât atunci când cioclii vin să-l ridice. Apoi spune o minciună și, drept pedeapsă, îi crește nasul 63
- XVIII. Pinocchio îi regăsește pe Vulpe și pe Motan și se duce cu ei să semene cele patru monede în Câmpul minunilor 69
- XIX. Pinocchio este jefuit de monedele sale și, ca pedeapsă, capătă și patru luni de închisoare. . . . 74
- XX. Eliberat din închisoare, Pinocchio se îndreaptă spre casa Zânei, dar pe drum întâlnește un șarpe înspăimântător și în cele din urmă este prins în capcană. . . 78
- XXI. Pinocchio este luat de un țaran, care îl constrânge să țină locul câinelui de pază, la un coteț de pășări . . . 81
- XXII. Pinocchio descoperă hoții și, drept răsplată a fidelității sale, este pus în libertate 84
- XXIII. Pinocchio deplânge moartea frumoasei copile cu părul negru-albăstrui, apoi găsește un porumbel, care-l duce pe țarmul mării; acolo Pinocchio se aruncă în apă ca să-l salveze pe tatăl său, Geppetto 88

XXIV. Pinocchio ajunge pe insula albinelor harnice și-și regăsește Zâna.	94
XXV. Pinocchio îi promite Zânei să fie bun și să învețe, pentru că este sătul să facă pe paița și fiindcă vrea să devină un băiat silitor.	101
XXVI. Pinocchio se duce cu colegii săi de școală pe malul mării, ca să vadă înspăimântătorul Rechin.	105
XXVII. Mare luptă între Pinocchio și colegii lui; unul dintre ei fiind rănit, Pinocchio este arestat de polițiști.	109
XXVIII. Pinocchio este în pericol să fie fript în tigaie ca un pește.	116
XXIX. Se întoarce acasă la Zână, care-i promite că a doua zi nu va mai fi o păpușă, ci va deveni un băiat. Mica gustare cu cafea cu lapte, ca să sărbătorească acest mare eveniment.	122
XXX. Pinocchio, în loc să devină băiat, pleacă pe ascuns cu prietenul său Feștilă în Țara Jucăriilor.	130
XXXI. După cinci luni petrecute în Țara Jucăriilor, Pinocchio, spre marea lui uimire, simte că-i crește o frumoasă pereche de urechi măgărești și devine un măgăruș cu coadă și cu celelalte atribute.	136
XXXII. Lui Pinocchio îi cresc urechi de asin, apoi devine un adevărat măgăruș și începe să ragă.	143
XXXIII. Devenit măgar de-adevăratelea, Pinocchio este scos la mezat și cumpărat de Directorul unui circ, ca să-l învețe să danseze și să sară peste cercuri; dar, într-o seară, se accidentează și atunci îl cumpără altcineva, ca să facă din pielea lui o tobă.	150
XXXIV. Aruncat în mare, Pinocchio este mâncat de pești și redevine păpușă de lemn, ca mai-nainte; dar pe când înoată ca să se salveze, este înghițit de Rechinul cel înspăimântător.	159
XXXV. Pinocchio găsește în stomacul Rechinului... Pe cine găsește? Citiți acest capitol și veți afla.	167
XXXVI. În cele din urmă, Pinocchio încetează să mai fie o păpușă și devine băiat.	173